

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dunajski državni zbor.

V soboto, dné 27. marcija se je sešlo okoli 400 državnih poslancev k otvoritvi državnega zbora. Izmed Slovencev so bili razun g. Povšeta vsi navzoči. Ministerski predsednik, grof Badeni, pokliče najstarejšega poslanca, liberalca Proskoveca, da otvori zbornico. Ta poslanec je že v 80. letu svoje starosti, že 36 let državni poslanec, ter je pozval zbornico, naj se ne peča toliko s politiko in narodnimi prepiri, kakor se je to do zdaj godilo in potratilo mnogo časa, temuč za gospodarske stvari naj se brigajo poslanci. Ta opomin naj bi bil stari liberalca podal svojim ožjim tovarišem, ki so bili uzrok, da se za zboljšanje gospodarskih razmer ni skoraj nič zgodilo, ker so njegovi tovariši vedno netili narodnostni prepir ter pritiskali slovanske rodove na steno.

V ponedeljek, dné 29. marcija opoldne so bili državni poslanci povabljeni na cesarski dvor, da zaslišijo prestolni govor presvetlega cesarja. Tu vam je bila po dvoranah gnječa, kakor v vaši župni cerkvi, kadar obhajate god farnega patrona. V prostorno dvorano, kjer stoji cesarski prestol, se ni dovolilo precej vstopiti in tu se je res tiščalo in slednjič že vriskalo, naj se vendar dovoli vstop v cesarsko sobano. Slednjič se je temu ugodilo. Udje gosposke zbornice so stali na desnici prestola, državni poslanci pa na levi. Na desnici sta bila v prvi vrsti kardinal dunajski in praški, pa raznoteri poslanci v svojih narodnih nošah. Resnično jako zanimiv pogled! V povabilu k temu shodu se je izrekla želja, naj pridejo poslanci v svojih narodnih nošah. Presvetli cesar so sprejeli iz rok ministerskega predsednika dolgi govor, ki so ga sedé na tronu prebrali z čvrstim glasom. Glavne misli tega govora so te-le:

Najprej naglašá, da državni zastop popolno opravičuje zaupanje, ki se je stavilo v minulem zasedanju v njegovo ljubezen do domovine, in izražá nado, da bodo sedanji poslanci izvršili, kar se je srečno pričelo. Opozarja se na razširjeno volilno pravico, ki omogočuje interese vseh krogov zastopati in varovati z odgovornostipolnim sodelovanjem za blagor celokupnosti, v kolikor so ti opravičeni. Ustava se je s tem znatno zboljšala posebno z ozirom na zahteve po zdravi socijalni preosnovi.

Prestolni govor naglašá potrebo skrbi za prebivalstvo v materijelnem in kulturnem oziru, oblaženja nasprotstev v okviru družabnega reda, ne da bi se morale staviti prevelike zahteve na zmožnost podjetnikov in slabiti zmožnost konkurence v inozemlju. Prestolni govor navaja nadalje potrebne preosnove gledé preskrbovanja v prilog nezgodam in boleznim, pospeševanja obrti in sploh industrijske delavnosti, naredb proti težnjam kmečkega stanu.

Najvažnejá in najnujnejá pa bode naloga obno-

vitve pogodbe z Ogersko. V svrhu gojitve vede in umetnosti bode vlada obrnila vso svojo skrb, na polju javnega šolstva pa si bode prizadevala za mirno preosnovo povzdigniti splošno izobrazbo. Najodličnejá naloga šole ostane pa vendar odgoja mladine.

Prestolni govor omenja potem preosnov v pravem zakonodajstvu, vojaškem kazenskem zakoniku, pobiranju naravnostnih davkov, preosnov zakonov za ohranjenje reda z ozirom na dežele in občine ter obrtnih zvez. — Ako se posreči rešitev tako mnogih in važnih nalog, reševale se bodo narodnostne zadeve, ki potem ne bodo povzročale prevelikih težkoč, in bode rešitev teh vprašanj blagodejno vplivala na razvoj narodov vsake dežele. V dosego tega namena se morajo zjediniti vse moči. Vlada si bode prizadevala, odpraviti vse zapreke k zblizanju v okviru veljavnih ustavnih določb. Prestolni govor naglašá dalje potrebo nagle izvršitve del, da se s tem pridobi več prilike za delovanje v deželnih zastopih. Deželnim zborom odkazane zadeve se iz stvarnih in strokovnih ozirov lahko pomnože.

Gledé zunanje politike izražá prestolni govor nado, da bode skupno postopanje vevlastij vkljub različnim mnenjem in pomislekom dovedlo do ugodne rešitve. Koraki, ki jih je storila avstrijska vlada v sporazumljenju z zavezniki in zaupnim občevanjem z ostalimi vevlastmi, bodo mnogo pripomogli za ohranjenje statusa quo in pomirili razburjene duhove. Konečno prestolni govor ne odobrava postopanja Grške in svetuje Turčiji, naj odpravi žalostne razmere, ki so bile vedno povod novim nemiro. —

Govor se je sprejel z zadovoljstvom, čeravno se v njem marsikaj pogreša, kar bi bilo razveselilo stiskane slovanske narode. Obeta se v govoru marsikaj lepega in dobrega za obrtnike in kmete, kar bo tema stanovoma brez dvoma v veliko korist, če se vpelje.

V torek, dné 30. marcija so se izžrebali poslanci v 9 oddelkov in se njim zopet po žrebu razdelili volilni zapisniki. Kadar se večina volitev potrdi, se izvoli predsednik in 2 podpredsednika. Predsednik utegne biti dozdajšnji prvi podpredsednik, katoliški mož dr. Katrein, prvi podpredsednik Poljak dr. Abrahamovič; bode li drugi podpredsednik Čeh ali krščanski socijalist dr. Pattai, kakor zahteva dr. Lueger v neki poslanici na slovanske poslance, je še negotovo. Govori se, da se napravi še eno mesto za tretjega podpredsednika.

V novem državnem zboru sedi, kakor znano 425 poslancev, in sicer: 79 čeških poslancev in čeških vevlastnikov; 77 nemških naprednjakov in ustavovernih velikih posestnikov; 59 Poljakov; 6 poljskih poslancev, ki so pristaši Stojalovskega; 43 nemških nacionalcev; 43 katoliških Nemcev; 30 kršč. socijalistov; 29 Jugoslovanov; 18 italijanašev; 14 socijalnih demokratov; 11 Rusinov; 4 Schönerejanci, 1 socijalni politik in 1 de-

mokrat. Veliko klubov (skupine poslancev) je že ustanovljenih; med Slovenci, kojih je 16, in Hrvati se vršijo neprenehoma pogajanja, da se ustanovi jugoslovanski klub, kateri bi štel 29 poslancev. Nastale so pri teh pogajanjih sicer velike težave; vendar se zanašamo, da se bodo srečno premagale.

Iz deželnega zbora.

Danes vam podam poglavitne številke, po katerih spoznate, zakaj se potrosijo deželne doklade in drugi deželni dohodki.

Deželni zbor stane za 1897. leto 18.760 fl.; deželno obskrbljevanje, to je deželni glavar in deželni odborniki, potem raznovrstni deželni uradniki 269.877 fl.; odgon 24.210 fl.; stanovanje za žendarmarijo 26.300 fl.; prisilne delavnice 58.293 in 35.668 fl.; oskrbovalna vsprejetišča 99.960 fl.; požarna bramba 5.176 fl.; ceste in železnice 153.168 fl.; vodne stavbe (Aniža, Mura, Savinja in Drava) 122.860 fl.; »vzorno« gospodarstvo v Oberhofu in Buchavi 19.208 fl.; gospodarsko kemično preskuševališče na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru 4.150 fl.; sadjerejsko in pomologično preskuševališče v Gradcu 5.290 fl.; deželna kultura in razne podpore 101.363 fl.; ustanove in stipendije 27.992 fl.; doneski raznim izobraževalnim napravam 9.367 fl.; doneski za vedo in umetnost 10.977 fl.; deželni muzej »Joaneum« 61.357 fl.; deželna risarska akademija 7.414 fl.; deželna višja realka v Gradcu 39.298 fl.; deželna višja gimnazija v Ljubnu 26.660 fl.; deželna spodnja gimnazija na Ptuj 15.592 fl.; deželne meščanske šole 44.741 fl.; deželni zavod za gluhoneme 41.779 fl.; deželna podkovska šola 16.319 fl.; deželno jahališče in telovadnica 10.646 fl.; deželna poljedelska šola v Grotenhofu 29.967 fl.; deželna sadjerejska in vinorejska šola v Mariboru 25.404 fl.; deželna rudarska šola v Ljubnu 11.733 fl.; štajarski normalni šolski fond 7.930 fl.; deželni šolski fond 1.641.100 fl.; doneski za ljudske šole 1.183.074 fl.; deželna bolnišnica v Gradcu 274.840 fl.; deželna porodišnica in najdenišnica 23.469 fl.; deželna blaznica 349.255 fl.; deželne hiralnice 156.036 fl.; javno oskrbovanje ubožcev 830.577 fl.; fond za sirote 25.767 fl.; deželni ubožni zavod 927.314 fl.; notranje avstrijski invalidenfond 543 fl.; judenburški okrožni invalidenfond 838 fl.; razni dobrodelni nameni 20.373 fl.; stroške za cepljenje koz (osepnic) 20.000 fl.; drugi zdravstveni stroški 30.100 fl.; pripraga 11.200 fl.; aktivne in pasivne obresti 448.538 fl.; Slatina 143.060 fl.; Dobrna 28.630 fl.; Topelbad —; posestva v Gradcu 7.013; gozdi 124.464 fl.; stroški za mlinarino 50 fl.; stroški za muzikimposto (muziklicenco) 60 fl.; stroški za pristojbino od lovskih kart 100 fl.; deželni pokojninski fond 112.613 fl.; doneski dežele za pokojninski fond 96.723 fl.; deželni ognjegasni fond 21.710 fl.; pospeševanje Raiffeisenovih zadrug 2.510 fl.; slučajni stroški 5000 fl.; kreditne operacije (kupnina) 4.200 fl.; kreditne operacije (nove stavbe) 19.033 fl.; izposojene in povrnjene glavnice 102.871 fl.; sprejete in naložene glavnice 368.908 fl. Vsi potroški 7.821.848 fl.; vsi deželni dohodki 4.757.746 fl. Primanjkljaj 3.064.102 fl. ali prav natančno 3.190.981 fl. Ta primanjkljaj se ima poravnati z 39 procentno deželno doklado na direktni davek, kar bi znašalo 2.556.981 fl.; 10% doklada na državno užitninski davek od mesa, vina, mošta bi donášalo 120.000 fl.; doklada na pivo in žganje 510.000 fl. Nepokrit bi še ostal primanjkljaj z 4.056.76 fl.

Delujmo za kmetiški stan!

S Teharjev.

Ono nedeljo je imelo naše katol. politično društvo svoje zborovanje. Nabralo se je dovolj kmetov, da so bili vsi prostori g. Šušteriča napolnjeni. Gosp. kaplan Kržišnik pozdravi zbrane može in predava, kako težko stanje ima sedaj poljedelski stan, kako se ta položaj zmirom bolj hujša, in kako bo v nedolgem času ubogi kmet izginil, če se njegovo razmerje ne vzboljša. Krivo temu je prvič to, ker se kmetje sami vse premalo zanimajo za svoje stanje. S tem, da človek doma za pečjo vzdihuje in toži, si nič ne pomaga. »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«. Treba je kmetom, da spoznajo prave uzroke, zakaj jim slabo gre, in pa pripomočke, kateri jih morejo rešiti. In teh pripomočkov morajo potem zahtevati — kdor ne zahteva, temu se ne da nič — zahtevati morajo jasno in vsi skupno, potem se bo njih glas slišal in moral uslišati.

Našel je potem nekatere uzroke in pripomočke — o drugih se bomo v kratkem na prihodnjih zborih razgovarjali.

1. Sinovi, ki imajo posestvo prevzeti, se ne smejo jemati v vojake, ampak se naj prestavijo kar v nadomestno rezervno.

2. Zemljiški davki naj se čisto opusté ali vsaj kolikor najbolj mogoče znižajo; zato pa naj se obdavči borska in razkošje (luksus): kdor hoče imenitno (»nobel«) živeti, tisti tudi imenitno (»nobel«) plačaj! Pravi davek pa bodi pravično stopnjevani dohodinski davek: čim več dohodkov ima kdo, temveč dobrot uživa od države, tem več tudi lahko plača in po razdeljujočej pravičnosti tudi mora plačati.

3. Neznosni, vedno rastoči dolgovi se ne morejo več premagovati. Da bi se jih kmet iznebil, ni upanja; še obresti težko težko poravnava in če pride nesreča, še njih ne vzmaga. A obresti se je treba znebiti, drugače kmeta nestane. Kako? Prejšnji poljedelski minister je namerjal s prostovoljnimi rentnimi domovi — a to bi javaljne šlo, ker se bi vsak branil, svojo last za dolga leta iznesvojiti; drugi predlagajo hipotečne banke, ki bi dolgove kmetiške tako prevzele, da bi jim potem posestniki plačevali male obresti in polagoma v malih letnih obrokih tudi glavnico, dokler ne bi bila »izčāsana« (izplačana). A še lažji bi bil ta-le način (in tega smo se poprijeli): Država izdaj državnih papirjev, kakor so bili n. pr. papirnati goldinarji ali stotaki; založiti jih ni treba z zlatom ali srebrom, ker zadostno jamstvo zanje dajejo ravno ta sedaj zadolžena posestva; ne bo treba torej nikakoršnih obrestij plačevati. Kar bodo ubogi dolžniki v vsakoletnih obrokih odplačevali, s tistim si bodo brisali svoj dolg, a država bo sproti, kolikor se bode odplačalo, toliko teh papirjev uničila: tako bode v kakih 20 ali 25 letih ves dolg poravnana in vsi ti državni papirji ukončani; država ne bo imela nobene škode, poljedelci pa velikansk dobiček.

4. Z varčnim gospodarstvom in z umanjšanimi zahtevami treba skrbeti, da se kolikor mogoče znižajo deželne in občinske doklade.

5. Pazi se na pravično carino na tuje žito in za branijo se naj diferenčne igre ali rokovne kupčije (termino-kupčije) z žitom in nadziraj se žitna borska, da se ustanove pametne žitne cene.

6. Ker je posamezen kmet preslab, da bi se mogel obraniti mogočnih svojih zatiralcev, zlasti glavničarjev (kapitalistov), osnujejo se naj obvezne zadruge s kolikor mogoče širokim samostojnim delokrogom, z vsemi potrebnimi pravicami in oblastmi: one bodo vsega potrebnega kmetom iz prve roke po nizkih cenah kupovale; kar imajo na prodajo, brez prekupecev dražje pro-

dajale; zalagale vojaštvo, kaznilnice, bolnice itd.; ogledale lovske škode in škode po manevrih itd.; razsójale o prepirih v prvi inštanci, vzboljševale s skupnimi močmi zemljišča itd. Občinske zadruga naj bodo zvezane v jedno skupno državno zadrugo. Vse se združuje, da s skupnimi močmi zmaguje — združiti se mora — tudi kmetiški stan: v tem znamenju bo zmagal.

Vsi so bili jako zadovoljni s temi točkami in sklenili smo poslati jih gg. državnim poslancem, da jih krepko podpró, in državnej zbornici kakor peticijo. »Doslej smo vzdihovali«, slišalo se je,« in mislili: vse nič ne pomaga; toda sedaj hočemo podučevati svoje razmerje in potrebna zdravila in delovati, klicati in zahtevati, dokler se nam neznosno stanje ne vzlajša«.

Omenjal sem nekatere točke prav kratko, da ne bodo vsem cenjenim bralcem umljive; to pa zato, da ni dopis predolg, in ker sem prepričan, da se bodo po vseh naših, dosedaj tako zaspanih krajih v kratkem vzbudili jednaki shodi, kjer se bodo te in podobne zahteve natanko razlagale.

Bratje, na delo, dokler ni prepozno! Z vsakim dnevom smo bliže gmotnemu in s tem tudi нравnemu propadu kmetiškega stanu. A če se pojmi razbistrijo in moči združijo — vzmoremo vse ovire in uspejemo v svojo in drugih časno in večno srečo. Na gospodarskem polju se bo odločilo tudi narodno in versko vprašanje.

Nadloge naših kmetov.

Pred nekaj dnevi se je odprla nova državna zbornica, za katero se je zadnje tedne po državi toliko delalo, kolikor še nikoli prej. Tekmovali so stanovi, kateri dobi več moči v zbornici, znamenje, da od te strani pričakujejo v sedanjih časih največ pomoči. Tudi naš kmet ni molčal, kakor je imel slabo navado doslej, temuč v dveh skupinah, v občini V. in občinski IV. je govoril glasno, odločno in dostojno. Izbral si je za kandidate može, vredne njegovega zaupanja, za te je delal in večkrat celó — trpel. Sedaj, ko je večinoma že potihnila borba, ter se prične delo v novej zbornici, sedaj pa tudi želi, da se poslanci ondi spomnijo njegovega stanu nadlog in težav, zato jih danes na izrečno vsestransko željo tukaj nekaj opišemo.

1. Je obče znano, da kmeta dandanes najbolj tlačijo dolgovi. Temu pa ni on toliko kriv, kakor neugodne razmere njegovega stanu. Kadar on prevzame posestvo, zavijejo ga še kaj v plenice — dolgovi, katere ga navadno obdajajo potem celo dobo kmetovanja. Temu vzrok je prvič previsoka cenitev zemljišč zapustniku. Sin ali hči navadno nima veliko hvaležnosti do svojega roditelja, ker je moral ob smrti ali izročitvi posestvo z njim drago kupiti. Deleži previsoki namreč dedičem so mu tako težko breme, da jih skoraj ne zmore, nasprotno pa tudi dedičem navadno ne izdajo toliko, ker jih težko izterjajo. Gotova krivica je tukaj, da se zemljišča cenijo dedičem po njih pravi vrednosti, temuč le tako visoko se naj ceni, kolikor v sedanjem času posestvo vsaj v 20. letih dobička nese! Le tako bode imel mladi kmet veselje do gospodarstva, ako vidi, da bode kedaj mogel zmagati svoje nasprotnike — dolgove.

2. Je dalje znano, da zraven plenice dolgov, še bolj vežejo kmeta močni povišani in to so previsoke obresti. Poglejmo primer. Država je pred več leti ustanovila poštno hranilnico, v katerih se ona ne upa višje od 3% obrestovati. Če torej država, ki ima vendar na razpolago mnogo pomočkov do kapitala, ne upa višje od 3% obrestovati, kako vendar naj se terjata to od ubogega kmeta? Ali če se morda ona izgovarja z

neugodnimi financami, le niso to za kmeta slabe letine, neugodna trgovina, tuja konkurenca, čedalje dražji delavci itd. Sploh naj se vzamejo za mero te slabe okoliščine, ako in kedar se določa postavna naredba za obresti. Stavimo glave, ako se more kmet v 20. letih z čistim dohodkom zemljiških pridelkov iznebiti glavnice dolga, in v toliko merijo obresti 5%. Razume se samo, da so torej previsoke obresti za kmeta velika krivica, katerih upliv se na hirajočemu kmetijstvu splošno kaže.

Žalibog, da tudi domači zavodi morajo posojevati z 5% do 6%. Za kmeta nižje obresti! To se bi pa najlažje doseglo, ko bi država ustanovila nekako banko, katera bi v zvezi s pošno hranilnico delovala v pomoč kmetu. Ondi bi se naj poskrbelo, da bi kmet za nizke obresti in z malimi stroški dobil pomoč v zadregi, kar seveda se bi zagotovilo na zemljišče. Ako bi vlada takšen zavod ustanovila, pomagala bode kmetom najhitreje in tako si okrepila ta glavni svoj steber.

Takšen zavod pa bi ne bil kmetom nikaka koncesija ali predpravica, nego le podobna podpora, kakoršna se deli drugim stanovom. Vsako leto skoro se povišujejo plače uradnikom, učiteljem in drugim, le kmet ima v tem težko izjemo. Nižje obresti naj bodo njemu pomoček, da se utrdi na posestvu, kateremu žrtvuje vse svoje moči, da ga bode ono tudi redilo v starosti.

3. Se boje naši kmetje, da bi se pogodba z Ogersko ne pretrgala. Ako se uvede colnina, pobiranje od naših izdelkov, šlo bode najbrž na račun naših kmetov. Ti pošiljajo največ lesno blago na Ogersko, od koder dobivajo dosti živeža, zlasti koruze. Znano polajšanje na železnicah »refakcija« imenovano, nas uči, kako znajo Madjari vse le v svoj prid obrniti. Ko se je ta uvedla, sprejemali so naše blago le s pogojem, da se ta poboljšek njim prepusti. Pri uvedanju colnine bodo gotovo to težavo zvrnili na naša ramena, zlasti sedaj, ko lesna trgovina vsled nizke cene hira in se blago težko spravi v denar. Z ozirom na te okoliščine naše gg. poslance iskreno prosimo, naj bodo tudi v tej reči nam zavetniki — zagovorniki.

4. Sedaj pridemo do točke, katera je vzrok veliko, da leze država in kmet v dolgove, in to je prevelika draginja dela. Delavci obeh ne poznajo ali nočejo poznati reve svojih gospodarjev, zato kriče le vedno: več in več! Tako delajo pri državi uradniki, učitelji in razni sluge, pri kmetu pa hlapci in dninarji. Pri prvih nam težko dene povišanje plač z ozirom na slabo denarno stanje države in dežel, prav zelo pa nas boli, ko vidimo, da se prav mladi uradniki ali vojaški dostojanstveniki v najboljših letih podajo v dostikrat — nezasluzeni pokoj. To stane države in davkoplačilce po krivici preveč denarja. Grozno ironično pa je gledati, te stanove z čedalje obilnejšim osobstvom in večjim zaslužkom, zraven pa primerjati »milostno« ravnanje s kmetom po eksekutorjih. Ti dve sliki naj se spravita v ravnotežje, to bodi naša prošnja in zahteva do novih gg. poslancev.

Glede delavcev na kmetih pa smo te misli, naj se jim nekako pristrizejo peruti za izprehod iz jednega kraja v drugega. S tem se bode morda ohladila jim ošabnost, s katero se sedaj ponašaja: »bom pa drugam šel«. Zlasti pa zahtevamo, da naj se zavarovanje njih življenja, stroški za bolniške blagajne in drugi enaki zavodi oprejo le samo na njih ramena, ne pa na kmeta, kakor dozda. Pomislimo težo, s katero nosi kmet preživljanje revežev. Prvič mora vsled družinske postave prirediti bolnega posla do 4 tedne. Drugič ko pride ta na stroške občini, kjer je plačnik večinoma zopet on. Tretjič ako gre v bolnišnico ali hiralnico; oboje plačata dežela in občina, ti pa mora zalagati med drugimi skoro

največ — kmet. Četrtrič je ustanovljena zavarovalnica zoper nezgode delavcev, tukaj pa je naravnost med $\frac{9}{10}$ % stroškov obložen kmet. Navrh ga še petič primejo pri bolniških blagajnah, tako da res že ni konca teh »podpor«, »deležev« ali »zavarovanj«. Tako se torej skrbi za delavce, navrh nam pa še širokousti socijalisti trdè, kako zapuščen je delavec in koliko bi mu moral dodati še delodajalec. V mestih in tovarnah je mogoče res, ali na deželi nikdar! Proti takim in enakim nakam dajte zopet braniti, gg. poslanci, kmeta!

5. Omeniti še nam je predpravíc, ki jih ima na kmetovem zemljišču lovec, v kvar njegovim sadežem. Tukaj tožbe gotovo ne bodo nehale prej, da se ustrezèe pravičnim zahtevam kmeta. Sploh bi nam ne zmanjkalo skoraj tožba in krivic, ako bi jih hoteli vse zapisati. Glavne položimo te v roke naših zastopnikov, z iskreno prošnjo, se za njih pravo in tako tudi naše blagostanje z vsemi močmi potegovati. V vseh prašanjih in delovanju v državnem zboru pa jih prosimo sledeče: Skrbite na blagostan kmečkèga stanu in ne zidati preveč za njegova slaba ramena!

Pohorski.

Cerkvene zadeve.

Duhovne vaje v Ločah.

Duhovne vaje smo imeli od dné 20. do 29. sušca, katerih se je udeležilo ogromno število ljudi iz domače in tudi iz drugih župnij. Prišli so celo takšni, kojim ni bilo volja se zadnjega sv. misijona udeležiti. Sicer je še pa morebiti kdo, ki se iz mlačnosti, zanikernosti in morda iz trdovratnosti te sv. pobožnosti ni hotel udeležiti, za takšnega pa veljajo besede, ki smo jih v eni pridigi slišali, kakor je sam Bog nekda j govoril: »V svojih grehah boste umrli in jaz se bodem vašemu pogubljenju smejal.«

Ne želimo, da bi se kateremu pripetilo, kakor se je bilo nad dvema kmalu po zadnjem sv. misijonu zgodilo, ki se ga nista hotela udeležiti. Starejši je rekel, ko so se bili gg. misijonarji pripeljali, vpričo drugih: »Zakaj pridejo ti črnosuknarji, saj imamo tukaj gospode, naj bi te ljudje poslušali!«

Ta mož ni šel takrat k sv. misijonu, tudi drugače ga ni bilo v cerkvi videti, in kaj ga je na slednje zadelo? V kratkem po sv. misijonu je naglo, nepreviden umrl, ko nihče pri njem ni bil. Kakor navadno, šel je okoli sedme ure zvečer počivat, in okoli devete ure, ko so se drugi k počitku spravljali, so mrtvega v postelji našli. Bog se ga usmili!

Drugi, precej mlajši od tega moža, je bil morebiti bolj zapeljan, pa hudobnega srca ravno ni bil, ker, če je slišal se od sv. rečij pogovarjati, so mu precej solze v očeh bile, ali sv. misijona se pa le ni hotel udeležiti, in kaj se je z njim zgodilo? Mrtvoud ga je zadel. Č. g. župnik so ga bili precej tisti dan s sv. poslednjim oljem sprevideli, več storiti niso mogli, ker z drugimi udi vred mu je bil tudi njegov jezik otrpnel, in tako je skoro 14 dnij nemilo smrt pričakoval in svojo dušo izdihnil, ko brž nihče ravno tačas pri njem ni bil.

Bog daj, da bi vsi, ki so se letos teh duhovnih vaj udeležili, si nauke, ki smo jih slišali, v svojih srcih ohranili in se po njih ravnali! Hvala in slava pa zlasti č. g. župniku, ki so že toliko žrtvovali za svoje ovčice! Enako lepa hvala č. gg. misijonarjem, ki so se toliko trudili zavoljo naših neumrjočih duš! Hvala pa tudi vsem drugim č. gospodom, ki so marljivo spovedovati pomagali!

Gospodarske stvari.

Obrezovanje sadnega drevja.

Dosti je pri sadjareji dela potrebnega, o katerem misli priprosti kmetič ravno nasprotno. Med to spada tudi obrezovanje in trebljenje sadnega drevja. Tega naši očetji niso znali, pa tudi niso hoteli vedeti o tem. Zato pa tudi vidimo njih zapuščino, staro drevje v takem stanu, da se le še čudimo, da je še toliko vzraslo in rodilo. V naslednjem hočem kratko opisati, kaj je obrezovanje za sadno drevje in kako se mora izvrševati?

Ako imaš kmetič plevelnasto žito, brž pošlješ ženske plevice, da plevel poruvajo in odstranijo. Če vidiš, da je koruza pregosto nasajena, brez usmiljenja jo ob grobanju potrgaš, kar se ti je zdi odveč. Enako tudi v gozdu opaziš, kjer je drevje pregosto, ondi je ga nekaj suši, ker vsemu pomanjkuje v zemlji rodovitnosti, zunaj pa zraka in svetlobe. Kar potrebuje za hrano rastlina in gozdno drevo, to vse še bolj v obilnej meri je potrebno sadnemu drevju. To pa v dvojnem oziru. Mlado drevo potrebuje moči za rast, staro pa za rodovitnost. Obojemu se ustrezèe samo z umnim obrezovanjem. Ono je nekako zdravilo, s katerim se drevesu zagotavlja rast in pa pospešuje rodovitnost.

Toda obrezovanje mora se goditi pravilno in o pravem času. V jeseni ali po zimi je škodljivo zavoljo mraza, kateri nove rane lahko razsuši, da razpokajo. Po letu pa to velja še manj, ker iz ran začne teči sok, enako, kakor kri pri človeku. Pravi čas torej je za obrezovanje zgodnja spomlad. To pa velja — enako kakor za presajanje drevja — tako dolgo, dokler drevje ne poganja. Pozneje se z obrezovanjem več škoduje, nego koristi.

Kako se mora sadno drevje obrezovati, odvisno je največ od tega, v kakšnem stanu da ono je. Prvo, kar mu je odrezati in odstraniti, tó je vejevje, ki se že suši. Z njim drevo ne bo nikoli več oživel, temuč takšna hirajoča veja le po nepotrebnem vleče hrano od drevesa. Vrhu tega takšna veja kazi pogled na celo drevo. Odrezati se mora veja prav pri deblu, da se z njo vred opravi tudi bolezen, ki jo je mučila.

Drugič se morajo odrezati vse divje mladike, obrastlike imenovane. Nekatero drevo jih je vse polno in ker rastejo sila naglo, izgledalo bi takšno drevo v par letih enako grmovju v hosti, ne pa sadnemu drevesu. Tega seveda pravi sadjerejec ne more trpeti, ne samo radi lepote, temuč še bolj zavoljo rodovitnosti drevesa. Na pol divje mladike namreč drevesu povzijejo moč, da ne mora pognati sadnih popkov, ali če jih že požene, nima moči dajati jim dosta življenja. Zato rodi takšno drevo malokdaj in še takrat sad, ki ni podoben drugemu enake vrste.

Mladike na drevesu sme se pustiti le takrat, kadar hočemo staro drevo nekako obnoviti. Tedaj pustimo, pa le nekaj takšnih lesnih mladik, med tem ko stare veje zraven odrežemo. Te se morajo v prihodnje leto lepo obrezati, da jih s tem prislimo polagoma poganjati cvetnih ali sadnih popkov. Razume se, da se pri obrezovanju morajo vsaj večje rane zamazati z mazilom od ilovice, kateri se primeša nekoliko apna, da boljèe drži.

Obrezovanje ima tudi to dobro stran, da se ob enem pregleda drevo in očisti vse nesnage. Med to štejemo v prvi vrsti zajedavko, mah, kateri se posebno v senčnih krajih razvija po drevju in mu mnogo škoduje. Tudi krastava in razpokana skorja, kakor razne druge bolezni drevja se lahko ob enem očedijo in z zdravili oskrbijo. Med te spadajo v prvi vrsti rak, kateremu ne vemo družega zdravila, nego rano lepo očediti in nanjo

privezati sveže ilovice. Morda bi to zdravilo tudi boleznj pereči ogenj ne škodovalo?

Pogosto se pripeti, da mlado drevje noče poganjati lesnih, temuč le sadne popke. Vsled tega seveda tudi ne more rasti, temuč nekako hira, dokler se ne posuši. Temu se za časa pomore edino z obrezovanjem, s katerim mu sedaj popke odstranimo in ga tako prisilimo pognati lesne mladike, seveda na koncu vej. Tako se bode drevesce najprej popravilo.

Sejmovi. Dne 3. aprila na Starih sv. gorah, v Slov. Gradcu in Sevnici. Dne 5. aprila v Ločah, Marenbergu, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Rušah, Arnotcah in Mariboru (tudi za konje). Dne 6. aprila v Radgoni in Celju. Dne 7. aprila v Lučanah in na Ptujju. Dne 8. aprila v Artičah. Dne 9. aprila v Ivniku, Arnožu, Stradnu, Ormožu, Slov. Bistrici in Braslovčah.

Dopisi.

Iz Rogatca. (Volitve.) V pretečenem mesecu smo se bavili vedno z volitvami. Dvakrat so se zbrali volilni možje pri nas, da volijo svojega poslanca. Volili so obakrat prav častno. G. dr. Gregorec je bil izvoljen enoglasno, v peti kuriji je dobil Ropas samo 4 glase, ostalih 57 pa g. Žičkar. Ropas se je sam potrudil v Rogatec na volišče, kjer je slišal od volilcev marsikatero pikro. Sreča mu ni bila mila, kmetje mu niso šli na limanice, pač pa rogaški trg, ki je žal vedno tam, kjer so sovražniki našega kmečkega in krščanskega ljudstva. No za večino naših tržanov socijaldemokratična ideja ni prenora, kajti pri splošni delitvi ne bi imeli kaj zgubiti, pač pa dobiti. — Enako Celjanom so tudi naši tržani obhajali dne 20. marcija »nemsko« zmagó. Po volitvi so pri Ignacu ležali ves dan na medvedovih kožah, nemško pivo pili, želod šteli, surovo izzivali vsakega slovenskega prišleca, zvečer pa završili svoje nemško zmagoslavje z mačkinjim javkanjem pri naših volilcih, naznanjajoč, kam da prej spadajo, kakor med ljudi. Smejo pa tudi biti ponosni na svojo nemško zmago, kajti med 35 njihovimi volilci je bilo samo 28 Slovencev in Hrvatov. Pa naj kdo trdi, da to ni »nemška« zmaga! Značilno je tudi, kako se je postopalo, da so dospeli do navedene zmage. Slovenski omahljivci niso dobili svojih izkaznic na dom, kakor je tu običajno, ampak občinski sluga je vsakemu posebej zabičal, da mora osebno priti po izkaznico v občinsko pisarno. Zato je bila določena posebna ura, ob kateri so dr. Schuster, župan Feršnik, Jelovšek in drugi v pisarni čakali na svoj plen, kakor pajek na muho. Leti naši napolbogovi so z vsem pritiskom obdelavali prišlece, dokler jim niso prisiljeni obljubili, da bodo z njimi volili. Na dan volitve je naš turški paša že na vse zgodaj zapustil svoj harem in od hiše do hiše lovil naše kočarje in obrtnike. Kjer ni izdala njegova beseda, šla je agitovat cela tolpa Rogaćanov, med njimi tudi c. kr. uradniki. Kdor je imel napisanega našega kandidata, dobil je hitro drugo glasovnico, a listek z našim kandidatom se mu je odvezel. Čudno to, da so volilci in nevolilci imeli vse polno glasovnic na razpolago, tri dni prej pa si je neki volilec četrte kurije, kateremu se glasovnica ni dostavila, komaj s pomočjo več sovoliccev izposloval pri komisariju potrebno glasovnico. Li ni to dvojna mera? Je to postavno, da so se fantalinom, ki niso imeli prav nič opraviti pri volitvi, izročevale glasovnice?! To stran Sotle še dozda nismo bili navajeni takih volitev, zato odločno obsojemo terorizem in nepostavno postopanje pri zadnji volitvi v Rogatcu!

Iz Rogatca. (Glejte jih!) Da v trgu na slovensko-hrvaški meji dobi nemški kandidat štirikrat več glasov, kakor Slovenec - domačin, je vendar malo več, kakor čudno. Tega je veliko kriva naša popustljivost, ker ne pomislimo, kdo so ti, ki se drznejo kratiti nam naše narodne in verske koristi. Pri nas so to ljudje, ki so popolnoma odvisni od nas, ki bi morali pobrati kopita in iti s trebuhom za kruhom, ako bi jih mi ne podpirali. Med nemškimi volilci se nahaja šest krčmarjev, oba Brizinška, Pažek, Rakuš, Martin in Jožef Lesjak, pek Lebič, trgovci Jelovšek, Tombosko, Drobnič, Feršnik, Einfalt, obrtniki Žerak, Berc, Gajzer, Stolzer in zdravnik dr. Schuster. Ti gospodje živijo od tvojih žuljev, slovenski kmet, zato bi bilo pač pričakovati, da so ti za tvoje krajcarje vsaj toliko hvaležni, da te podpirajo v tvojih krščanskih, narodnih in gospodarskih zadevah. Toda tega ne storiijo, ravno nasprotno ravnaio s svojimi volitvami. V prejšnjih letih so volili liberalca frama-sona Foreggerja, letos pa prusofila Pommerja. Tisti Nemci pa, ki spadajo k tej vrsti ljudij, kakor Foregger in Pommer, so zapriseženi sovražniki slovenskega kmeta. Oni hočejo tebe izpodriniti in tvojo lepo posest spraviti Nemcem v pest. Kadar se gre za gospodarske koristi slovenskega kmeta, kdo je nasproti? Nemci, ki so s Pommerjem in Foreggerjem, ljubčkom naših tržanov, enake barve. Kadar se gre za našo vero, za slovenski jezik v šoli in uradu, tedaj nam zopet nasprotujejo stranke onih Nemcev, kakor so jih volili naši tržani. Iz tega pa sledi, da nam je v škodo podpirati take ljudi, s tem da jim nosimo svoje krajcarje, ter si s tem ogrevamo gada na lastnih prsiah. Rogačani ti ne privoščijo poslanca domačina, ki bi bolj skrbel zate, kakor tujec Dunajčan. Dobro, ti pa bodi tako moder, da vrlo premisliš, kam boš zanaprej nosil svoje krajcarje. Kdor ne voli z nami, temu ne vinarja več, izogni se ga, kjer le mogoče! Posebno opozarjamo slovensko občinstvo na »svoji k svojim« gledé krčmarja Jožefa Lesjak — »Gasthof zur Sonne«. Ta možicelj je popolnoma neodvisen od tržanov, je večkrat s častno besedo in roko obljubil, celo vpričo vseh volilnih mož četrte in pete kurije, da bo volil s Slovenci in je vsled tega skupil od njih več kakor od tržanov v desetih letih. Ko je pa imel njihov denar v žepu, postal je figamož in volil je s tržani. Slovenski kmet, pomni dobro imena nemških volilcev! Nemškutarju nobenega krajcarja več, pa bodo izginili in na njihovo mesto stopili našinci, ki vam prinesejo gotovo boljše čase. Kupujte le pri možeh, ki so glasovali za nas! Pred vsem priporočamo vrlega narodnega trgovca g. J. Berlisga, č. duhovščini pa g. Avg. Adameca, rodóm Čeha, ki sta dne 20. marcija neustrašeno glasovala za slovenskega kandidata. G. Adamec ima dobro blago in že več let v splošno zadovoljnost zalaga večino rogaške dekanije in velik kos Hrvaške, mnogo župnij šmarijske dekanije mu je pa letos zagotovilo svoja naročila. Posebno opozarjamo dosedanje Faningerjeve naročnike v celjskem okrožju, da resno pomislijo, koga sodi bolj podpirati s cerkvenimi denarji, ali izdajalca versko-slovenskega naroda, ali njegovega pospešitelja.

Iz Ormoža. (Nužno potrebno) za naš okraj je slov. katoliško politično in gospodarsko društvo. Rojaki! Poglejte v Ljutomer! Tam še tudi ni dolgo enako društvo in kake uspehe je že doseglo! Če bi imeli taka društva v ormoškem, ptujskem in tudi v sv. lenarškem okraju, prepričan sem, da bi bile naše volitve bolj častne, nego so bile nekatere. Na V. kurijo ne bom spominjal, poglejmo po mestih in trgih. Ptuj je seveda tudi tukaj nosil zvonec, Ormož še še, Središče pa se vkljub velikemu številu sedaj ni kaj posebno obneslo, zakaj spravilo bi lahko še polovico več glasov skupaj, ko bi bila

prava organizacija ali pa politična zrelost pri volilcih. V Ormožu bi se moralo počasi obrniti na bolje, naj bi veljalo, kar bi hotelo, zakaj tako nemškutarsko gnezdo, ki se živi od slovenske okolice, zginiti bi moralo raz obličja zemlje, a kaj, možem, ki kaj žrtvujejo, mečejo se polena pod noge, voditelji si nasprotujejo iz malenkostnih ozir in tako ne more iti naprej. Kaj pa se še naj reže o slavni Veliki Nedelji? Zdaj bi bil tam tudi ravno primeren čas. Najhujši in najvišji »piklavbi« bo odzvonilo in znamenje slabosti bi bilo, če bi se tak slovenski kraj ne mogel oprostiti nemškega vpliva, ki je le navidezen. To bi bili samo politični uzroki, da je bilo že prej potrebno tako društvo. Kaj pa še prihodnost? Kakor kaže vse, ne bo ostalo pri tem, da se je dala betvica volilne pravice širšim krogom, in poskrbelo se bo v novem državnem zboru za to, da stvar ne bo zaspala. Zategadelj bo potrebovalo ljudstvo poduka in takrat, ko bi ga že moralo imeti, bo prepozno. Zato pa sedaj začnimo, da bomo do takrat, ko bo treba pokazati, kaj da znamo, da bo do takrat storjena že vsaj polovica in da ne bo po toči jadikovanja in stokanja, zakaj brez poduka, brez organizacije, brez discipline ali reda se ne napravi dandanes ničesar več. Saj še gg. komisarji niso bili v razlaganju volilnih postav jedini, kako bi pa naj poznali prosti ljudje te različne paragrafe. Zato pa na delo, dokler so dnovi, — a delo in trud naj Bog blagoslovi!

Iz Celja. (Zakaj smo propadli) pri državni volitvi v mestni skupini? Narodni kandidat dr. Hrašovec je ostal v manjšini le zato, ker se je volilni imenik po slovenskih trgih samovoljno uradno popravljaj. Nekaj izgledov: Okrožje trga Žalec natanko določa pismo z leta 1586. C. kr. okr. glavarstvo pa je letos samovoljno postavilo nove meje slovenskemu trgu, ter tako iz volilnega imenika izbrisalo 35 slovenskih volilcev. — Meje trga Šmarje je določil deželni zbor ddo. 23. junija 1877 ter jih potrdil presvetli cesar. C. kr. okr. glavarstvu meje niso bile všeč ter je izbrisalo 29 volilcev. Tako se je nadalje izbrisalo v Konjicah 15 volilcev, na Laškem pa se je pustila volilna pravica 10 volilcem, od katerih je bilo znano, da bodo z nemškutarji volili. — Čudno to, da se tam ni oziralo na deželni sklep in na voljo presv. cesarja, kjer je bilo to Slovincem v prid. — O drugih volilnih nemčurskih spletkah ne govorimo, ker upamo, da bodo zadnje besede o tej »postavni« volitvi spregovorili naši poslanci v državnem zboru. Slov.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Obtožba.) Kakor je bilo o svojem času v »Slov. Gosp.« poročano, je proti tukajšnjim občinskim volitvam šestorica vložila pritožbo, ki pa je prav za prav le blatenje nekega volilca. Ker se je ta volilec žaljenega čutil, je vložil ne pritožbe, ampak tožbo, ne proti vsem podpisanim, kajti o peterih bi rekli, velja »Gospod, odpusti jim, ker ne vedó, kaj delajo«, ampak le proti pisatelju onega žaljivega spisa, znanemu Fr. K., pri okrajni sodnji gornjeradgonski. Ta je bil zavoljo onega žaljivega spisa dne 9. sušca obsojen na 25 gld. globe. — Vi petorica, ali vas ne oblije rudečica? Blago je z vami ravnal žaljeni volilec, prizanesel je vam, ki ste podpisali tako blatenje svojega soseda, kateri se je že nekaterim izmed vas skazal pomočnika in v gotovih zadevah dobrotnika. — Da, treba dobro premisliti, kaj kdo piše ali podpiše!

Iz Gornje Radgone. (Rojaki, Petrovčani!) Le v obilnem številu pristopite k našemu bralnemu društvu! Naj ne bo nikomur žal za tistih borih 10 kr., ki jih na mesec plača; koliko več potrat, če gre v gostilno namesto v čitalnico! Le pomislite, kaj knjige stanejo, če bi si jih vsak za-se naročil; že najcenejši časnik stane najmanj 2 fl. na leto, pri bralnem društvu pa si je lahko izposodi; tedaj le marljivo čitajte dobre

knjige in časnike, ki vam blažijo um in srce in vam bodo v korist! Posebno vam, slovenske matere, priporočam novo knjigo »Materino delo za Boga in domovino«, ki jo ima bralno društvo v več iztisih. Slovenske matere, na vas je največ ležeče, vaša dolžnost je, da svoje otroke že v mladosti v narodnem duhu gojite, da se ne bodo pozneje, ko odrastejo in bi naj v korist domovine delovali, svojega materinega jezika sramovali in svojo narodnost pri kupici vina pred peščico nemčurjev zatajili, kakor se to žali Bog dandanes godi; le malo jih je, ki svoji materi Sloveniji zvesti ostanejo. Pa tudi dosedanje društvenike opominjam, da bralnemu društvu zvesti ostanejo in vsak naj gleda na to, da še več novih društvenikov pridobi. Bodite značajni, kakor vam je g. knjižničar na dan zborovanja dne 21. febr. na srce polagal ter složno delujte za občni blagor mile nam domovine! Ako bode imelo društvo mnogo zvestih udov, namreč takih, ki svojo udnino redno plačujejo, bode zamoglo tudi primerne veselice prirejati. Edino le bralno društvo priredi vam take veselice, katerih se pošten človek ne sramuje, kjer se lahko pošteno zabava. Dal Bog, da se kmalu po Veliki noči zopet snidemo, da se bomo zopet skupno veselili. —i.—

Iz Braslovč. (Naš paša.) V spodnji Savinjski dolini je lepi trg Braslovče, kateri je v narodnem oziru skozi in skozi probujen. To probujenost spričuje »bralno društvo«, katero ima mnogo udov, »pevsko društvo« in veliko število Mohorjanov v koledarju družbe sv. Mohorja. Tudi za nove preroke tukaj niso ugodna tla; pri volitvah v V. kurijo je vladal najlepši red. A v IV. kuriji, kdo bi si bil mislil? Tu je neki mož, ki je prej vsa občino zastopal na zvonaj in misleč, da ima še zdaj vajete v rokah, šel je ponujat mandat te kurije nekemu gospodu na Vrnsko, kateri pa je to čast modro odklonil. Da bi pa ta bivši braslovški paša vendar posebno pečenko imel, je vkljub med slovenskim narodom običajnej disciplini dal v Celju svoj glas g. dru. Voušku in je za to hotel pridobiti tudi druge volilne može. Mi spoštujemo g. dr. Vouška in bi nam bila čast imeti za kandidata svojega rojaka, a tako prilizovanje proti gospodu, ki je kandidaturu odklonil, je smešno in moža bomo zapisali za večne čase v črno knjigo! Braslovčani, ali nimamo bolj zanesljivih mož, da bi jih volili volilnim možem? Ako še enkrat tako naredimo, zaslužimo vsi skupaj, da bi nas jeden dobro pokračil.

Iz Ljutomera. (Volilni boj.) To vam je bila ono soboto trdovratna borba. Naši »Nemci« so si vtepli v glavo misel, da morajo Slovence v manjšino spraviti zato, da bodo lahko rekli »das deutsche Luttenberg«. Tacega pritiska še ni bilo; od 112 volilcev jih je prišlo 95 na volišče. Pritirali so beteznike, komandirali svoje dolžnike, kakor so Puconja in Krašovec (bivši Savinjski sokol), gnali so na volišče ubogega občinskega mlinarja. Celu Steyer, ki se dela tako mirnega, je ukazal ubogemu Skerlecu voliti. Osobito pa priporočamo okoliškemu ljudstvu, da so strastno delali zoper Slovence trgovci: Hönigman Makselj in Zemljič ter krčmarji: Zidarič, Šramel in celo Sterman, ki samo od pomurskih kmetov živi. Spomnite se slovenski kmetje, da imamo v Ljutomeru vrle narodne trgovce: Seršena, Vršiča, Repiča, Šnajderja, Hercoga itd. in da imamo dobra slovenska krčmarja, Seršena in Vavpotiča. Ne dopuščajte, da bi se tisti, ki se redijo od naših krajcarjev, norčevali iz vaših rojakov v Ljutomeru, ki morajo zavoljo svojega slovenskega prepričanja toliko prestati. Ali čast bodi izrečena slovenskim volilcem. Zdaj se je zopet pokazalo, kje je možak in kje figa-mož. Naši volilci so vedeli, da njih kandidat zmagati ne more. Ali hoteli so vsaj v Ljutomeru zmagati. Vkljub vsem zvižčam in pregovarjanju prišlo jih je 50 na volišče. Tu so se zo-

pet izkazali naši pogumni, marljivi in značajni možje iz Starega trga in iz Stare ulice »hasgaž«, katero bomo prekrstili pač lahko v Slovensko ulico. Tem možem se je zahvaliti v prvi vrsti, da vedno lahko rečemo: Ljutomer je in bo slovenski trg. — H koncu bodi še pripomnjeno, da »slavni« zaupni mož sedlar Karba ni prišel volit.

Iz Črešnjic. (Sleparstvo? — Preojstre postave.) Zmirom zanesljivo poštena udova iz naše župnije je lani nekemu Straničanu prodala vina. Vse vino je smel poprej skusiti, kakor je kupljeno domov peljal, in ni ničesar prigovarjal. Tretji dan pride z naglico nazaj in obdolži ženo, da mu je dala ponarejenega vina. Smrdelo je in grizlo vsakega, ki ga je le malo popil. Je-li mogoče po pravici, da bi se popolno zdravo vino v dveh dneh tako skvarilo? Sirota ima zdaj vse polno potov in jeze. Ker se je kupcu reklo, da je on vino pokvaril, je tako dolgo vohal, da je zvedel, da je ona bojda poldrugi liter žganjice prodala. Ker je v davkariji plačala od žganja, je mislila, da se sme kaj prodati. Zaradi te trohe so jo obsodili na 245 gl. kazni. Človek kmet mora tudi državi na škodo čisto obupati, če ga za malo reč tako grozovito pokopljejo. Ko bi se božjih postav vsak uradnik tako ojstro držal, kakor se nekateri financarji svojih, smo hitro na konju.

Iz Vojnika. (Volilno zmago) so obhajali žalostno naši po sili Nemci, še streljali niso. Nekateri bodo še dolgo časa grenke solze točili, ker več ran je vsekala njih zmaga njim samim, kakor pa zvestim Slovencem. Bili so v večini za 3 in pol glasa, kako boste kmalu videli, da se je 4. majal. Nekoliko dni pred volitvijo se je odigrala na cesti blizu »maute« čudna žaligra. Prišla sta Zottelnov fant in »Jakelnov puba«, znan že zavoljo svoje nemške volapüksprache: »epfel obi tresen von die drevesen« — k 80 let staremu Pokelšek, češ, oče, raztrgajte listek, saj se ne zamerite nobenemu, ako ne greste k volitvi. Tako sta se mu sladkala. Ko pa ni nič pomagalo, sta ga tako z žganjem napojila, da je nevedoč, listek katerega je »von die drevesen« iz omare privlekel, na njih prigovarjanje bajz raztrgal. V tem hipu je prihitela žena, ki je branila to surovo počenje in je žalibog našla starčka na cesti že precej pobitega in krvavega. Zottelnov fant jo je čez travnik popihal, »Jakelnov puba« pa se je za hramom skrivil. A končala je ta igra res žalostno: Pokelšek je zavoljo reklamacije nov listek dobil in po svojem prepričanju volil, Jakelnovega puba je pa zadelo očitno osramotenje, kajti on sam radi neke sitnosti ni imel volilne pravice in se mu je to vpricho komisije in volilcev tudi objavilo. Le žalibog, da ni bilo v pravem času reklamirano in večina komisije mu je dovolila voliti. Hoch, ali bolje oh, Fortschrittspartei! — Pa še druge osebe smo tu videli. Prikašljaj je bil zraven tudi g. Šanda, ki se je sam izjavil, da je Slovan, pa je glasoval z našimi nasprotniki. Tako tudi naš stari lončar je na stara leta ob slovensko pamet; sam je rekel, da on kot Makolčan nikdar ne bo z Nemci volil, pa glej čudo, spravilo so ga vendar v nemški »zakelc.« Oni napis na hiši »Pototschnigg« vendar nekaj pomeni. Gospod »piskrmaistr«, koliko piskrov pa od vas Nemci kupijo? Pojdimo nekoliko korakov naprej! Glej, tu je čisto slovenski napis: Krojaški mojster, ki suknje, hlače, »bestlee« rad prodaja, seveda Slovencem, le Slovencem. Tudi vino — prav fina roba! Slovenec sem! Ni dosti, da je ta Jošt volil sam, še sina je posodil za agitacijo. Ali so šolski otroci bili za ta dan tudi oproščeni šolskega poduka? Se ve, nemška šola vojniška je itak privilegirana; tam se ne vpraša, jih li res 86 obiskuje, ali samo 65, dvorazrednica se koj dovoli, tudi zaostati sme učence in agitirati, kakor je ravno storil Ignac Filipič. — Vi pa, vrli vojniški Slovenci! Dobro

ste se držali, se ne udali svojim zatiralcem, le možko naprej, saj ne bo dolgo in čutili se bote srečnejše pri občinskih volitvah!

S Slatine pri Rogatcu. (Topliške zadeve.) Povodom lanskih volitev je zgubil dr. Wannisch svoj mandat. Vsled tega je prenehal biti deželni odbornik; oskrbovanje zdravšča je prevzel novi odbornik dr. Derschatta. Z dr. Wannischem se ni dalo lahko govoriti; bil je precej trmast, mislil je, da on vse najbolje razume, svetovati si ni dal. Kot zagrizen Nemeč je povsodi in vselej podpiral naše nemčurje in nemčurčke, Slovence pa je zatiral. On je šel, Slovenci pa smo ostali. Ko se je deželni proračun v zbornici pretresaval, govoril je dr. Jurtela kot poslanec rogaškega okraja tudi o slatinskih razmerah. Pritoževal se je, da je že več let nastavljen ravnatelj na Slatini, kateri svoji nalogi ni kos, da ne ugaja gostom, kamoli prebivalstvu. Gledé ravnatelja in nekaterih uradnikov je treba premembe. Dalje se je naš poslanec o tem pritoževal, da se delo na Slatini daje tujcem, da se domačini, ker so slovenske narodnosti in se ne marajo uklanjati slatinskim nemčurjem, prezirajo. Povdarjal je, da so domači obrtniki prej izročena njim dela dobro in vestno opravljali, da njih še sedaj tudi drugod cenijo, le doma na Slatini ne. To krivico naj bi novi deželni odbor odpravil, naj bi skrbel za domačine, kateri imajo prvo pravico do dela na Slatini in do zaslužka doma. Slednjič je prosil poslanec deželnega odbornika, da pride sam na Slatino, da se o razmerah tu dobro podučí in potem uvede potrebne reforme. To so gotovo umestne tirjatve. Ali se nam bodo izpolnile, to pokaže bližnja bodočnost.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pojdejo koncem meseca aprila v Petrograd, obiskat ruskega carja. — V soboto se je otvorila tudi gosposka zbornica državnega zbora. Predsednik ji je Alfred knez Windischgraetz, bivši ministerski predsednik. Uda te zbornice sta zdaj tudi grof Hohenwart in dr. Rieger. — V torek so v državnem zboru socijaldemokratski poslanci burno zahtevali, naj se izpusti iz ječe njih poljski tovariš, poslanec Szajer. — Na Dunaju se je v nedeljo ustanovilo društvo »zveza dunajskih krščanskih gospá«.

Češko. V Trutnovu je bil državnim poslancem izvoljen Wolf, urednik najbolj prusaškega lista na Dunaju, »Ostdeutsche Rundschau«. — Čehi so neizrečeno nevoljni na socijaldemokrate, ker so se ti v državnem zboru odločno izrekli zoper češko državno pravo.

Štajarsko. Danes graški prusaki usadijo pri Hilmovem ribnjaku Bismarckov hrast. Fej grde izdajice! — O veliki noči bode v Gradcu velik »Bauerntag« ali kmečki shod. Na ta shod bodo sevé prišli samo nemško-liberalni kmetje; morda tudi par naših nemškutarskih glavačev.

Koroško. V Celovcu je imelo v nedeljo velik shod katoliško meščansko in obrtno društvo. Govorili so baron Mandorff, Gradčana Schönemann in dr. Schöppel ter urednik Čulik. — Kmetijska družba je priredila lani 55 nemških in samo 15 slovenskih predavanj. Jeden govor je stal 48 gl. Res »lepo« gospodarstvo!

Kranjsko. Danes teden je priredil ljubljanski župan Hribar kot deželni poslanec volilni shod v »Narodnem domu« ter med drugim zagovarjal znano zvezo nemških in slov. liberalcev. — V Ljubljani imajo dopolnilne občinske volitve dne 26., 28. in 30. aprila. —

V Spodnji Idriji se je ustanovila bolnišnica usmiljenih sester.

Primorsko. Goriški magistrat je kar izgnal iz mesta slov. delavca Pertouta z družino vred. Mož je storil edino to hudodelstvo, da je v V. kuriji Slovence volil. — Namestništvo je razveljavilo sklep tržaškega mestnega zbora, s katerim se je uničila izvolitev Nabergojeva. Lahoni pa imajo toliko »korajže«, da se zoper ta odlok pritožijo na ministerstvo.

Hrvaško. Kako malo je sedanji madjaronski vladi mar za katoliško vero, razvidi se iz naslednjega dejstva: Zagrebško protestantsko šolo obiskuje zraven 40 protestantskih 60 katoliških otrok, kateri so pa popolnoma brez krščanskega nauka.

Vnanje države.

Rim. Pred tednom je obiskal sv. očeta ruski veliki knez Nikolaj, katerega je spremljal ruski poslanik Izvolski. — Letos so otvorili papeževem rojstnem mestu Karpinetu bolnišnico; vse stroške zanjo so prevzeli sv. oče.

Francosko. Arton je vendar sodišču izdal več oseb, ki so goljufavale pri panamski družbi, kjer je ljudstvo veliko milijonov zgubilo. Tudi 20 poslancev se bode moralo pred sodiščem zagovarjati. In ti poslanci so sami republikanci.

Nemško. Vlada je v Alzaciji kar zatrla dva lista, ker sta pisala, da se Alzačani ne morejo veseliti Viljemove stoletnice. Taka je pruska prostost! — Državni tajnik Bötticher je izjavil, da se prihodnjic ne bodo več razpušali shodi, na katerih se poljski govori, ampak bo celó navzoč poljščine več uradnik.

Srbsko. V Belem gradu so pri občinskih volitvah zmagali radikalci. To je očitno znamenje, da je ljudstvo nezadovoljno z vlado, ki še vedno čaka s preosnovljenjem ustave.

Turško. V Armeniji in sicer v Tokatu in Arbahu so mohamedanci pobili okoli 700 kristijanov. Celó vojaki so Turčinom pomagali kristjane moriti. — Turki imajo zdaj ob grški meji 46tisoč vojakov. — Oni dan so v Skadru v Albaniji kristjani bojda onečastili ondotno mošejo ali turško cerkev. Vsled tega je med Turki nastala grozna razdraženost. Dva kristjana so ubili, dva pa težko ranili. Vse prodajalnice so zaprte.

Grško. Te dni je odšel prestolonaslednik v Tesalijo, da bode ondi ob turški meji poveljnik grškim vojakom in prostovoljcem. Iz tega se sklepa, da bode Grška bržčas Turčiji napovedala vojsko. Ako do tega pride, bode Grška Turčijo že premagala na morju, ne pa na suhem.

Kreta. Med ustaši in Turčini še se vedno nadaljujejo boji, posebno pri Malaksi. Ono noč pa so turške ladje izkrcale vojakov in živeža, ne da bi to zabranile evropske ladje, ki samo prežijo na uboge ustaše in Grke. — Angleški in ruski častniki so se iz Retimna podali k ustašem, da jim naznanijo samoupravo za Kreto. Ustaši so jim poslali nasproti več mož, katere so pa napadli Turki. Vnel se je ljut boj, vsled česar so se častniki morali vrniti. — Poveljniki evropskih ladij zahtevajo od svojih vlad po 600 vojakov, da jim bode mogoče pomiriti Krečane in odstraniti turške izseljence, katerim preti lakota in razne bolezni.

Špansko. Papež Leon XIII. so kraljici Kristini poslali krasen rožni venec. — Na Kubi so Španci premagali ustaše v pokrajini Pinar del Rio. Rivera, glavar ustašev in naslednik Macejev, je ranjen in ujet.

Za poduk in kratek čas.

Zvesti pastir.

(Češki spisal V. Kosmák; poslovenil Ciriljev.)

(Konec.)

Pripeljejo se h gradiču. Župnika vzdignejo z voza in ga peljejo k bolniku. Pred njim je šel pomočnik z Najsvetejšim. Ko bolnik zasliši zvonček, se zgane in videč prihajajočega mladega duhovnika brzo vpraša: »Kaj hočete pri meni? Kdo vas je poklical?«

Vrata se še bolj odpró in ob dva moža se opirajoč, vstopi umirajoči duhovni pastir. Kapitan se prestraši in začudeno gleda na župnika. Ta pristopi k postelji in mu podá roko. »Kaj vas je privedlo k meni, prečastiti gospod?« vpraša kapitan skoraj boječe. — »Priatelj, slišal sem, da morate s sveta«, reče odkritosrčno in krepko župnik. »Tudi jaz že umiram. Bi-li ne hoteli iti z menoj kakor dober prijatelj isto pot, pot pokore?«

Kapitan se zgrudi na vzglavje in namigne navzočim, da bi se odstranili. Dolgo so bili zunaj in ko so naposled vstopili na dano znamenje, so videli kapitana v solzah in župniku se je svetilo obličje.

Duhovni pomočnik podeli kapitanu presv. Rešnje Telo in zakrament sv. poslednjega olja, župnik pa prime bolnika za roko in dolgo si gledata v oči, dokler kapitan, premagan od junaštva umirajočega pastirja, ne stori, kar še do sedaj v svojem življenju ni storil — da župniku poljubi roko. Župnik pa ga poljubi na čelo in reče: »Na svidenje!«

Odvedejo ga v kočijo. Omedlel se je zgrudil na svoj sedež in pogledal kvišku k nebesom. Gledal je ozvezdje »voz«. Je že zahajalo. — »Bil je skrajni čas«, pravi župnik mlademu duhovniku. »Glejte, »voz« že zahaja in moj voz se že tudi bliža vratom večnosti.«

Opre se na svojega mladega pomočnika. Jutranji hlad je zavel, škrjančki so se vzdignili kvišku pojoč in zarja novega dne se je pokazala na obzorju.

Pripeljali so se k župnišču. Junaškega duhovnika vzdignejo z voza in ga bolj nesejo, nego peljejo, ga slečejo in položijo v postelj. Župnik pogleda na rakev in reče: »Odprite okno, užgite sveče in vi, moj duhovni brat, molite molitve za umirajoče!« Pomočnik začne moliti, župnik pa sklene roki in tiho moli za njim. Jutranja sapica je vela v sobo in prinašala vonj tisočerih cvetov in pesmi tisočerih ptic.

Na enkrat se zasveti zvonikovo jabelko v prvem žarku novega solnea, žar blaženosti preleti lice častiljivega pastirja in mladi duhovnik pade na kolena in moli: »Proficiscere anima christiana de hoc mundo!« (Potuj, duša krščanska s tega sveta!)

Zvon je žalostno zapel, ljudje po celi župniji so se prekrizali in majnikov dan se je smehljaj blaženosti, kakor lice mrtvega župnika — —

Kapitan je ozdravel in še dolgo hodil na župnikov grob.

Smešnica. Kmet pride v mesto in praša nemčurja: »Kje je slovenska posojilnica?« — »V oslovskih ulicah«, odgovori prevzetno se rogaje nemčur. — »Kje so pa te?« vpraša navihani kmet. — »Tam le doli!« — »A že vem, tam, kjer ste vi ven prišli«, pravi kmet in gre dalje.

Razne stvari.

Domače. (Jugoslovanski klub) v državnem zboru se ne more ustanoviti, pač pa se ustanovi »kršč.

slovanska ljudska stranka«. V odbor, ki ima izdelati klubova pravila, so izvoljeni gg.: Barvinski (Rusin), Bulat (Hrvat), Ferjančič, Gregorčič, Laginja (Istrijan), Stojan (Čeh), Šusteršič, Trumbič (pravaš) in Žičkar. Klub bo štel okoli 35 udov. Klub bo močna stranka, s katero bo morala računati vlada in druge stranke.

(Zahvala.) Častiti gospod Ivan Bohanec, župnik, svetinjski, blagovnil je podariti domači šolarski knjižnici precejšno število prav primernih knjig, za koji blagodušni dar se mu izreka v imenu učeče se mladine najprisrčnejša zahvala.

(V zlate bukve) smo zapisali sledeče Konjičane, ki so dne 20. marcija volili g. Dr. Juro Krašovic: g. Peter Hren, kovač ob državni cesti proti Celju, in gosp. Jakob Kitak, oštr in kovač ob cesti v Poljčane, gosp. Martin Ogorevc, narodni trgovec, g. Jan. Pospišil, lekar, potem g. Jožef Stegenšek, oštr in pek sredi trga, in g. Ivan Šepic, slovenski župan. Ostale 4 glasove dobil je naš slovenski kandidat od dveh gg. juristov in od obeh gg. kaplanov, ki imata volilno pravico v tej skupini.

(Škrlatica) je začela razsajati med otroki v ljutomerski župniji, in zarad tega se je za nekaj časa zaprla ljutomerska Franc-Jožefova šola.

(V občini Stara cesta) ljutomerske župnije prigovarja neki mož — po svojem obrtu prodajalec žganjice, po mišljenju pa veliki Nemeč, ki je pri zadnjih državnozbornih volitvah edini na ljutomerskem volišču volil Hribarja — ljudem, naj se izsolajo iz bližnje, narodne cezanjevske šole ter si postavijo svojo lastno. S čigavo pomočjo, še ne pove, dokler ne doseže te prve stopinje. Možje, ne dajte se speljati na led! Dosti sramote dela že ena šulvereinska šola; čemu več takih?

(Novo tehtnico) ali vago bode napravila občina Gornja Radgona tik dvorišča g. Janeza Kürbosa. Tehtnica bode stala 800 fl., katere bode občina si izposodila v radgonski hranilnici.

(Na Savinjski železnici) sprevodnik Marn, ki je na Goriškem propadel kot socijaldemokratičen kandidat, večkrat popotnikom vsiljuje »Delavca«. Ali je zato ondi nastavljen?

(Mariborsko okrožno sodišče) začne poslovati s 1. dnem meseca januarja 1898. Mesto sezida do novega leta za sedanjim okrajnim sodiščem poslopje, kjer bode štiri leta okrožno sodišče, pozneje pa šola. V Nagyjevih ulica pa začne država zidati velikansko okrožno-sodno poslopje; k temu dá mesto Maribor prostor in 100 tisoč gld.

(Nesreča.) V sredo dne 17. sušca popoldne vnela se je slama v viničariji Franca Krempl v Policah. V sobi, v kateri je začela slama tleti, bile so tri deklice viničarja Janeza Kaučiča po 2, 4 in 6 let stare. Ko so ljudje zapazivši dim prihiteli, so se že deklice zadušile.

(Novo pošto) in poštno hranilnico so dobile dne 1. aprila Žetale. Zvezo bode ta pošta imela vsaki dan z rogaško pošto.

(Tatvina.) V noči od dne 11. do 12. marcija so neznani tatovi vlomili v zadnjo hišo gosp. Jožefa Gomzija pri Sv. Antonu v Slov. goricah, v kateri stanuje tamošnji organist, gosp. Konrad Šilec, ter so mu odnesli vso obleko, in še mnogo drugih raznih rečij.

(Iz Gradca.) Jeza slovenskih akademikov v Gradcu je priklopela do vrhunca, ko so slišali, da gosp. Oton Vidic v Celju ni maral iti volit brez vsakega uzroka. Slovensko dijaštvo izraža tem potom svoje obžalovanje na takem nastopu akad. izbraženih gospodov, ki so še le pred kratkim zapustili vseučilišče, da bi delovali v prid in blagor naše domovine.

(Čujte, kaj žganje dela!) Mrtvega so našli v jutro, dné 18. sušca Mat. Pirša, doma iz Vrholj, pod neko pojato na Prihovi. Prejšnji dan je kopal v vino-

gradu z drugimi zreli tovariši pri nekem kmetu, kjer so že itak pili žganje do pijanosti, pa še več so ga poželeli. V tamkajšnji štacuni so si naročevali »šnops« kar po litrih in pili za stavo. Posledica temu je nagla smrt 34-letnega M. Pirša.

(Požar.) Na god sv. Jožefa je na Dobrni pri Celju pogorel Mihael Golob. Zgorela mu je hiša in gospodarsko poslopje; škode ima 1900 fl., pri banki »Slaviji« pa je bil zavarovan le za 850 gld.

(Učiteljske spremembe.) V Šoštanj pride za stalnega podučitelja g. Anton Šumljak, dozda na Zidanem mostu, v Ormož g. Dominik Serajnik, sedaj na okoliški šoli na Ptuju, v Puščavi pa je dobil stalno službo tamošnji podučitelj g. Jožef Widmoser.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jernej Frangež, kaplan pri Kapeli, je postal provizor pri Sv. Marjeti ob Pesnici, č. g. kaplan Val. Vogrinec pa provizor pri Sv. Marjeti niže Ptuja. — Premeščeni so ti-le čč. gg. kaplani: A. Mojžišek od Sv. Jurija ob Ščavnici k Ani na Krembergu, Janez Kurnik s Polzele na Dobrno, Janez Kozoderc z Dobrne v Vitanje, Janez Lorbek iz Galicije v Vuzenico, Janez Šanda od Sv. Petra na Medvedovem selu na Prihovo, Janez Zadravec s Prihove h Kapeli pri Radgoni. — Č. g. Jak. Vindiš, kaplan pri Sv. Ani na Krambergu, je vsled bolehnosti stopil v začasni pokoj.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: vlč. g. Jožef Fleck, dekan v Jarenini, 3 gl., č. g. Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja, 5 gl. in spošt. mati A. Mak 2 gl. Bog plati!

(Sadje- in vinorejsko društvo) za šoštanjski okraj ima dné 11. aprila ob 3. popoldne v Škalah glavno občno zborovanje s sledečim dnevnim redom: a) Pozdrav. b) Poročilo blagajnika. c) Poročilo tajnika. d) Volitev novega odbora. e) Predavanje potovalnega učitelja gosp. J. Belé-ta. f) Vzprejem novih udov. g) Različnosti.

(Vojaško-veteranskemu podpornemu društvu) v Svetinjah pri Ormožu so na novo pristopili sledeči odlični podporni udje: vlč. g. Ivan Skuhala, dekan; čč. gospoda Jožef Ozmeč in Franc Brglez, kaplana, vsi v Ljutomeru; g. dr. Omulec, odvetnik in gosp. Vekoslav Kranjc, notarijatski kandidat in c. kr. rezervni častnik, oba v Ormožu. Da bi jih blagovolili tudi drugi zavedni Slovenci okolice posnemati!

(Bralnemu društvu v Dornavi) je daroval č. g. o. Karol Belšak, minorit na Ptuju, 5 gld. ter ob enem tudi 2 iztisa »Slov. Gosp.« za tekoče leto, za koje veledušno darilo mu izreka odbor lepo zahvalo!

(Ormoška čitalnica) priredi dné 4. aprila ob 7. uri zvečer gledališki večer, pri kojem se uprizorita igri »Gospod Zamuda, ali kako hitro mine čas«, in »Kje je meja?« Vstopnina: sedeži 30 kr., stojišča 20 kr.

(Cvensko bralno društvo) izbralo si je sledeči odbor: predsednik č. g. Jožef Ozmeč, namestnik g. Jožef Mursa, blagajničar in knjižničar g. Tomo Pušenjak in tajnik g. Jožef Rajh ml.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda.) V nedeljo, dné 4. aprila, bo imela podružnica sv. Cirila in Metoda v Mariboru svoj občni zbor v vrtni dvorani hotela »Stadt Wien«, ob 8 zvečer. Poleg običajnega vsprejete bo govor o lanski veliki skupščini in vsprejetje novih udov. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slov. pevsko društvo na Ptuju) je priznalo razpisani nagradi po 80 kron skladbama »Domovini«, moški zbor s tenor samospvom, katero je poslal gosp. F. S. Vilhar v Zagrebu, in »Domovini« mešani zbor, katero je poslal g. Lavoslav Pahor v Logatecu. Besede obeh skladb so našega dičnega pesnika g. S. Gregorčiča. O teh dveh skladbah, kateri se bosta pri letošnjem ve-

likem koncertu pevali, izrekel se je ocenjevalni odbor glede večine jako pohvalno, posebno pa glede skladb »Večerna« od Petra Jereb v Litiji, — »Vijoličen vonj« od A. Saksa v Ljubljani, Srce sirota, Smehljaj se in Vesni od A. Jesena v Mariboru, »Izgubljeni cvet« od dr. Schwaba na Vranskem, — »Planinarica« od Ferdo Juvanca v Cirknici, — »Kviško bratje« od D. Fajgeljna na Srpenici in »Avstrija moja« od Franca Schneider v Ljutomeru. Ker nam nekateri gg. skladatelji niso bivališča naznanili, prosimo, da reklamirajo, ako skladb do dne 5. aprila ne dobe. Konečno izreka odbor vsem gg. skladateljem pristrčno zahvalo za poslane skladbe in prosi, da ga tudi za naprej blagohotno podpirajo.

(Posojilnica pri Mariji-Snežni na Velki.) Računski sklep za leto 1896 kaže, da je imela posojilnica lani vkupnega prometa 26.790 fl. 18 kr. Posojenega kapitala se je vrnilo 3272 fl. 80 kr., hranilnih vlog je bilo 6887 fl. 61 kr., obrestij od posojil se je vplačalo 880 fl. 5 kr., vzdignilo se je hranilnih vlog 1835 fl. 12 kr. Posodilo se je 9055 fl. Na dobre namene se je dalo 15 fl.

Iz drugih krajev. (Sv. Ambrozij.) Milanski škof in cerkveni učenik je umrl dne 4. aprila 397. p. Kr. Tiho nedeljo bo torej dopoljenih 1500 let po njegovi blaženi smrti. V Milanu se še dandanes sv. maša služi po obredih, katere je sv. Ambrozij vpeljal, se pojejo cerkvene pesmi po njegovih napevih.

(Na Kreto) se je danes teden popoldne na ladji »Elektra« odpeljal iz Trsta 2. bataljon slov. južno-štajarskega pešpolka št. 87. in sicer pod poveljstvom polkovnika Guzeke 22 častnikov in 656 mož. Oni dan so se že pripeljali na Kreto v Kanejo, kjer ostane ena kompanija, tri pa gredo v Sudi.

(Madjarska popačenost.) Na Ogerskem imajo pogrebna društva, od katerih dobé sorodniki, ako je bil umrl društvenik, precejšnjo svoto izplačano, po 50 do 100 gl. Vsakdo je lahko član več tacih društev in ker jih je v Hodmezövasarhelyju jako mnogo, dobili so sorodniki po 1400 gl. To je zapeljalo zlasti mnogo žensk, da so upisale svoje sorodnice v ta pogrebna društva. Zastrupile so potem svoje sorodnice in utaknile dotični denar v žep. Vseh umorov je doslej dokazanih 42.

(Dunajski župan Strobach) se je včeraj odpovedal županstvu. Dunajski župan zdaj gotovo postane dr. Karol Lueger, ljubljenec dunajskih kristijanov.

(Pri branju prestolnega govora) na Dunaju so manjkali socijalni demokratje in Schönererjanci. Prvi sploh za nobenega vladarja ne marajo, drugi pa gorijo samo za nemškega cesarja.

Listnica upravnštva: One nove gg. naročnike, ki so ob novem letu ali sedaj naročili list, pa še nič naročnine plačali, prosimo, da naj to hitro storé, sicer se jim bo moral list ustaviti. Na up ne moremo pošiljati lista. Naročnina se plačuje, kakor pri drugih listih, tudi pri našem naprej! — G. L. Kr. pri Sv. P.: Za lani in letos je še na dolgu 1 fl. 95 kr.

Loterijske številke.

Trst 27. marcija 1897: 59, 23, 75, 55, 58,
Line » » » 60, 58, 67, 4, 41

Bažnata obleka z surovo svile fl. 8.65

do 42.75 za popolno obleko — Tussors in Shantungs-Pongees — ter črna, bela in barvana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 gl. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 različnih baž in 2000 razl. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.
Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Na prodaj!

Ivan Fras v Leskovcu proda svojo **gostilnico** št. 2, katera je pri farni cerkvi in na okrajni cesti, 20 kilometrov od Ptujja in v kateri se največ stoji v tukajšnjem okraju.

Imenovana gostilnica je nova, zidana, z opeko krita in v najboljšem stanu, ima štiri sobe, eno kuhinjo, eno kamro, tri kleti, eno ledenico, eno mesnico, eden hodnik, eden vodnjak in veliki vrt, katerega ograjajo cepeljenci in eden travnik, na katerem se v letu trikrat kosi.

Zgori imenovana gostilnica se pod roko in po nizki ceni proda. Natančneje se pri lastniku zvé. 1-3

Še nekaj obitelji

se išče, da se pridružijo neki naselbini v nekem zelo rodovitnem in zdravem delu severoameriških Zedinjenih držav. Več pové **F. Mahorko v St. Ilju v Slov. gor.** 1-2

Milan Hočevnar,

trgovina špecerijskega blaga
v Celju,
glavni trg, nasproti farne cerkve.

Priporoča svojo zalogo zanesljivo najboljših poljskih semen za setev, kakor:

Štajarsko domačo, nemško ali francosko, esparseto in inkarnat detelno seme. Semena trave za suhe in mokre travnike. Korenjevega, repe bele in runkelnove repe, rudeče in rumene za živinsko rejo. 6-8

Služba organista in cerkovnika

se takoj odda pri farni cerkvi **sv. Janeza v Razborji** pri Zidanem mostu. Prošnjiki naj se osebno oglašé. 1-3

Cerkveno predstojništvo v Razborji.

Rumeni čebelni vosek

kupuje v vsaki množini po najviših cenah

Jožef Dufek,
svečar v Mariboru,
Viktringhofgasse št. 5. 2-6

Vse orodje za kovače

tudi večji stroj za vrtanje železja, vse v najboljšem stanu, je skupaj na prodaj pri vdovi **Mariji Zupanc na Slatini.** 3-3

Priden fant

se sprejme v mizarski poduk pri **Jož. Gselmanu v Hočah.** 3-3

Službo organista in mežnarja

želi nastopiti s 1. majem, na kakšni srednji fari s prostim stanovanjem. Več pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 1-3

Mala hiša

z vrtom v bližini delavnice južne železnice se proda za 1500 gl. Natančneje se pozve pri upravništvu lista. 2-3

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleestnike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 13

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Najboljši in najceneji bicikelni in šivalni stroji

se kupijo pri 2-3

G. Schmidl'novem nasledniku, Celje.

Zaloga manufakturnega in modnega blaga.

Zahvala.

Obilni dokazi srčnega sočutja v dolgotrajni bolezni in po smrti naše ljube matere

Ane Habjanič

nalagajo nam dolžnost, sp. M. Canjkovi in J. Karbovi hiši, sploh vsem dobrotkom, sorodnikom in znancem, ki so pokojnici skazali zadnjo čast, izreči najsrčnejšo zahvalo.

Žalujoči otroci.

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zasluge iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftvorsorge“

Gradec, poste restante. 6

'Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi

pri Rogatec-Slatini. Preskušeni in potrjeni od zdravstvenih oblasti.

Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko

domače zdravilo, ki uteši prsne in pljučne bolezni, želodčni krč itd. ter je vporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znakih. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštni postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica. 11-20

Adolf Thierry, lekarnar v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Bartosch-ev cement za zobe, da si lahko sam plombuje zobe.

S tem sredstvom, ki je že nad 20 let v rabi, si lahko vsakdo brez truda po priloženem navodilu sam pripravi plombo za zobe; radi česar se sme imenovati posebno tam, kjer ni zobozdravnikov, dobrodošel pripomoček za daljše ohranjenje zob, in za varstvo proti zobobolu.

Cena 1 posodice 1 gld.

Dobi se pri

Jožefu Weis, (lekarna pri zamorcu)

DUNAJ, I., Tuchlauben 27., 5-15

kakor tudi v večini lekarn na Štajarskem.

Peronospora škropilnice,

najceneje, najbolj trpežne, posebno dobre in lahke za rabo. Izdeluje že 10 let. Z veliko zadovoljnostjo in pohvalo se jih več stotin že rabi. Napravljeni iz čiste medi ali tudi iz pocinkanega kositra proti 4letni garanciji, komad za 8-10 gld.

Prevzame tudi vsa dela pod to stroko spadajoča pri strehah in cerkvenih stolpih, kapelah in križih prav po nizki ceni, dobro napravljeno. 4-12

Janez Lančič,

kleparski mojster v Gornji Radgoni.

„Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gld. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gld. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič. — Naročila sprejema „Gorička tiskarna A. Gabršček“ v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici Marije Prišternik, Tegetthoffstrasse št. 13. 5-15

!!Svoji k svojim!!

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani najljudneje naznanjam čast. duhovščini in slavnem občinstvu, da sem na prigovarjanje več gospodov si priskrbel **zraven svojega dela tudi pravico in delavce za slikanje in dekoriranje sob in dvoran**; tako tudi za razna druga pleskarska dela, za trgovske napise itd. Priskrbel sem si najfineje uzorce, kakor najbolje trajajoče barve, vse v velikem številu, tako, da zamorem z vsako še tako veliko firmo konkurirati. **Po najnovjši metodi se zamorejo izdelovati vsa dela tudi po zimi, za katera dela jamčim vsled trajnosti in finosti.** Častiti duhovščini se tudi za nadaljnja naročila prijazno priporočam za naslednja dela: **Slikanje cerkva** na presno »all fresco«, temperra, kasein silikat itd. Vse to slikam strogo po cerkvenih zahtevah. Dalje se priporočam za slikanje oltarnih slik, slik sv. družine, na platno slikane, križevih potov, transparentov za cerkvena okna, cerkvene in društvene zastave, — katere popolnoma dovršim, tako tudi cerkveno nebo (baldahin). Za vse to zadostuje mi naznaniti mero in kak damask, oziroma koliko se misli potrošiti.

Povsod naj velja geslo »Svoji k svojim«.

Priporočam se za obila naročila ter se bilihim

Z vsem spoštovanjem

Ivan Nep. Gosar,

akad. slikar v Celju, „Narodni Dom“. (Štajarsko.) 8

Služba občinskega tajnika

v **Loki pri Zidanem mostu** se odda s 1. junijem t. l. z letno plačo 400 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje naj se vložijo do 1. maja t. l. Prosilec mora biti slovenskega in nemškega jezika v uradovanju popolnoma zmožen, poštenega značaja in treznega obnašanja.

Tudi se odda služba občinskega sluge z letno plačo 204 gld., prostim stanovanjem in uradno obleko. Prošnje naj se vložijo do 1. maja 1897. Prosilec mora biti zdrav, krepak, pošten in trezen.

Občinsko predstojništvo Loka pri Zidanem mostu, dne 25. sušca 1897.

Župan:

1-2

Anton Kajtna m. p.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsak dan za **zobobolne** v lastni hiši: **vrtna ulica** (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Plombira in ustavlja umetne zobe in zobovje z zlatom itd., tudi brez potrebe izjemanja, ne ovira žvečenja, ne govornjenja, garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim delom. Izdira zobe brez bolečin v plinovi veselni narkozi, pa odstrani zobne bolečine tudi brez izdiranja. 4-12

Dva učenca

takoj sprejme **Franc Kollar**, slikar in harvar v Mariboru grajska pristava (Burg-Maierhof). 1-2

Naravna moravska kislavoda „Šaratica“ obsega enako bogastvo delujočih tvarin, kakor ogerske vode, prekosi jih pa s svojim prijetnim vkusom in deluje brez bolečin. 1-4

Slavnim šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom

priporoča

tiskarna sv. Cirila

v

Mariboru

O pričetku šolsk. leta vse potrebne šolske tiskovine

slovensko-nemške

kakor tudi

uradne ovitke

po najnižjih cenah ter zagotavlja točno postrežbo

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna in v neprekosljivi kakovosti

e. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga:

Dunaj.

Podružnica:

VII¹/₂ Stiflgasse 19.

I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

12

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti ognju v Gradci.

ad št. 5354.

Oznanilo.

Po § 92 pravil in po sklepu upravnega sovéta od dne 24. marcija meseca 1897 obhajalo bo se letno **redno društveno zborovanje**

v ponedeljek 3. dne maja meseca 1897

ob 10. uri predpoldne v sobani zavoda, gospodska ulica v Gradci, št. 18/20 (Herrengasse).

To se daje po § 94 pravil na znanje, zraven osebno povabljenih odposlanikov, ki vse društvo zastopajo, še tudi p. n. gg. društvenikom z opomenjo, da je zborovanje za-nje po § 99 pravil javno in le vsled sklepa zborovega posvetuje se o posameznih točkah tajno.

Vspored za ta občni zbor je ta-le: I. Računsko poročilo in ob enem računski sklep za 68. upravno leto 1896 z nasvetom zastran dobička. II. Poročilo računskih pregledovalcev gledé računov leta 1896. III. Proračun za leto 1897. IV. Volitev treh računskih pregledovalcev in namestnega pregledovalca. V. (Tajno:) Perzonalije.

V Gradcu, dne 1. aprila meseca 1897.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice Graške proti ognju.

(Ponatis se ne plačuje.)